

GEMEENTE BOEKEL

Nummer 2019/44

MEMO

Aan : de Raad- en burgerleden
Van : College van Burgemeester en Wethouders
Betreft: : Implementatie Wet verplichte GGZ en Wet zorg en dwang
Datum : 2 september 2019

Geachte raad- en burgerleden,

Middels deze memo informeren wij u over de stand van zaken rondom de implementatie van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) en de Wet zorg en dwang (Wzd) per 1 januari 2020.

Aanleiding

Met ingang van 1 januari 2020 wordt de huidige wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen (Wet Bopz) vervangen door de wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) en de Wet zorg en dwang (Wzd). De Wvvggz regelt de rechten van mensen met een psychische stoornis die te maken krijgen met verplichte zorg. De Wzd regelt de rechten voor mensen met een verstandelijke beperking en psychogeriatrische aandoeningen (bijvoorbeeld dementie) wanneer zij te maken krijgen met verplichte zorg.

De invoering van deze wetten heeft gevolgen voor de gemeenten. Gemeenten dienen op grond van beide wetten verschillende taken uit te voeren. In deze informatiebrief gaan wij in op deze wettelijke taken en informeren wij u over de besluiten die wij met betrekking tot de implementatie van de wetten tot op heden hebben genomen. Aangezien de taken voortvloeiend uit de Wvvggz het meest omvangrijk zijn, zal de informatiebrief zich voornamelijk richten op deze wet.

Inhoud

Een belangrijke verandering ten opzichte van de huidige wet is dat verplichte zorg straks ook buiten een GGZ-instelling opgelegd kan worden en dat de essentiële voorwaarden voor deelname aan de maatschappij in een zorgplan worden meegenomen. De Wvvggz is niet alleen meer op opname gericht maar op meerdere vormen van zorg. Overige voordelen die de wet biedt zijn een betere borging van inspraak door betrokkenen en hun familie/naasten en dat de

wet in essentie gericht is op het voorkomen van dwang. Met de wet wordt beoogd betere zorg te kunnen leveren.

De Wvvggz kent twee procedures om te komen tot verplichte zorg. Het gaat om de zorgmachtiging, waarbij sprake is van niet-acute verplichte zorg. Daarnaast is er de crisismaatregel, waarbij sprake is van crisis ofwel onmiddellijk dreigend gevaar. Ons college is verantwoordelijk voor de uitvoering en implementatie van de taken die te maken hebben met de zorgmachtiging. De taken in het kader van de crisismaatregel zijn de verantwoordelijkheid van de burgemeester.

Taken zorgmachtiging

We beschrijven hieronder de gemeentelijke taken in het kader van de zorgmachtiging:

- Ontvangst en verwerking van *meldingen*

Een ieder kan een melding doen bij noodzaak tot geestelijke gezondheidszorg van een inwoner van de gemeente, of een persoon die in de gemeente langdurig verblijft.

- Uitvoeren van *verkennend onderzoek*

Dit gebeurt naar aanleiding van een melding over een persoon, en indien de noodzaak tot geestelijke gezondheidszorg voor deze persoon dient te worden onderzocht. Indien op basis van het verkennend onderzoek blijkt dat verplichte zorg aan de orde is zal de volgende procedure richting Officier van Justitie worden gevolgd.

- Indienen *aanvraag ter voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging* bij de Officier van Justitie

Een aanvraag bij de Officier van Justitie wordt ook ingediend wanneer uit het verkennend onderzoek blijkt dat er geen noodzaak is tot verplichte zorg, maar de melder (indien het om familie of een essentiële naaste gaat) van mening is dat er sprake is van een noodzaak tot verplichte zorg.

Taken crisismaatregel

In de Wvvggz zijn de volgende taken toebedeeld aan de burgemeester:

- Opleggen van *een crisismaatregel*

De crisismaatregel is vergelijkbaar met, maar breder dan, de in bewaring stelling onder de huidige Bopz. In de Wzd blijft er sprake van een in bewaring stelling. Ook hier heeft de burgemeester de bevoegdheid om deze maatregel op te leggen.

- Betrokkene in de gelegenheid stellen om te worden *gehoord*

Overige gevolgen voor gemeenten

Naast bovenstaande taken zijn gemeenten ook verantwoordelijk voor de volgende taken:

- Een *regionaal overleg* over de uitvoering van de Wvvggz tussen de colleges, het Openbaar Ministerie (OM) en GGZ.

Dit overleg is gericht op het aanbod van verplichte zorg in de regio, de knelpunten bij voorbereiding en uitvoering van de wet, waaronder de gegevensuitwisseling en het toezicht op de verplichte zorg, en vindt eens in de drie maanden plaats.

- Gemeenten en ketenpartners (OM, de rechtsspraak en GGZ) moeten *veilig informatie uitwisselen*.

Het systeem Khonraad waar gemeenten mee werken in het kader van de in bewaring stellingen onder de huidige Bopz, wordt ingericht om aan de nieuwe wetten te voldoen.

- In het kader van de Wvvggz dient de GGZ na te gaan of voldaan is aan *essentiële voorwaarden* om terug te keren in de samenleving, als iemand ontslagen wordt uit de verplichte ggz.

Indien essentiële voorwaarden worden gemist, krijgt de gemeente een seintje vanuit de GGZ.

Implementatie: samenwerking Brabant Noordoost-oost

Gemeenten zijn lokaal verantwoordelijk voor de implementatie en uitvoering van de Wvvggz en Wzd. In Brabant Noordoost-oost¹ kiezen de gemeenten er echter voor om zowel subregionaal (in Brabant Noordoost-oost) als regionaal (in regio Oost-Brabant²) met elkaar en met de betrokken (regionale) partners samen te werken om de wetten te implementeren. Dit is nodig om zo efficiënt en effectief mogelijk uitvoering te kunnen geven aan de taken.

De implementatie van de wetten raakt zowel het veiligheids- als het sociale domein. Vanwege de vele betrokken samenwerkingspartijen en de complexiteit van de wet hebben we geïnvesteerd in een goede samenwerkingsstructuur in zowel Oost-Brabant als Brabant Noordoost-oost. De implementatie pakken we zoveel als mogelijk gezamenlijk op.

In onze vergadering van 2 september 2019 hebben we een plan van aanpak vastgesteld waarin is aangegeven hoe we de implementatie van de Wvvggz en Wzd vormgeven met de overige gemeenten in de regio Brabant Noordoost-oost. In het plan van aanpak hebben we uitgewerkt op welk niveau de te implementeren onderdelen worden uitgewerkt, binnen welke structuur dit gebeurt, hoe de implementatie wordt gefinancierd en binnen welke planning dit gebeurt. Dit plan van aanpak is bijgevoegd bij deze informatiebrief.

Uitbesteding verkennend onderzoek

Naast het vaststellen van het plan van aanpak hebben wij op 2 september 2019 ook een besluit genomen over de taken rondom de zorgmachtiging. Wij hebben besloten de taken rondom de meldingen, verkennend onderzoek en de aanvraag bij de officier van justitie uit te besteden aan bemoeizorg. Dit doen wij samen met de overige gemeenten in de regio Brabant Noordoost-oost. Wij zijn van mening dat bemoeizorg de meest geëigende partij is om deze taak uit te voeren, vanwege hun multidisciplinaire team, outreachende werkwijze, ggz-expertise en kennis van en ervaring met de doelgroep. Ook sluiten we door het uitbesteden van deze taken bij bemoeizorg aan bij reeds bestaande structuren en leggen we alle subtaken bij één partij. Wij hebben besloten het college van B&W en de burgemeester van de gemeente Oss het mandaat en volmacht te geven om vooruitlopend op een nog uit te werken samenwerkingsvorm voorbereidende taken uit te voeren ten behoeve van de inkoop van de Wvvggz en Wzd en daartoe overeenkomsten te sluiten. De gemeente Oss zal daarom namens ons een contract opstellen en afsluiten met het Verdihuis, hoofdaannemer voor het team bemoeizorg.

Financiën

Vanuit het rijk ontvangen de gemeenten middelen voor de uitvoering van de Wvvggz. In de concept gemeentebegroting 2020 die in november 2019 ter vaststelling aan u wordt voorgelegd, worden deze middelen geormerkt (taakmutatie). Voor de gemeente Boekel zijn de

¹ Brabant Noordoost-oost: Gemeenten Bernheze, Boxmeer, Boekel, Cuijk, Grave, Landerd, Mill en Sint Hubert, Oss, Sint Anthonis en Uden.

² Politie-eenheid Oost-Brabant, met 38 gemeenten uit de subregio's Brabant Noordoost-oost, Meijerij (Den Bosch), Eindhoven en Helmond en omgeving.

uitvoeringsmiddelen op basis van de meicirculaire 2019 € 11.000 Voor de hele regio Brabant Noordoost-oost gaat het om een bedrag van afgerond € 350.000 Wij verwachten echter dat bij de septembercirculaire nog een bijstelling komt van deze middelen. Wij houden er rekening mee dat de bijstelling in de septembercirculaire negatief uitvalt ten opzichte van het bedrag in de meicirculaire.

Voor de regionale inkoop denken wij regionaal een bedrag van € 200.000 nodig te hebben. Wij zullen hier namens de gemeente Boekel € 7.565 aan bijdragen. Daarnaast houden we rekening met een extra lokale bijdrage van ongeveer € 800 voor Khonraad, het systeem waarmee de registratie en afstemming rondom de crisismaatregel en verkennend onderzoek verloopt. Aangezien we verwachten dat het bedrag dat wij als gemeente ontvangen nog negatief bijgesteld wordt, verwachten wij het volledige bedrag dat we vanuit het Rijk toegekend krijgen nodig te hebben voor de regionale bijdrage en voor de extra kosten van Khonraad.

Procedurele informatie

Wij zijn ons ervan bewust dat wij vooruitlopend op uw besluit over de begroting 2020 (door u vast te stellen in november 2019) besluiten hebben genomen die financiële consequenties met zich meebrengen. Dit is ongebruikelijk, maar wij hebben gemeend voor deze taken een uitzondering te moeten maken. Dit heeft te maken met het feit dat wij op 1 januari 2020 uitvoering moeten geven aan de wettelijke taken en wij dit niet kunnen doen zonder dat wij de in deze informatiebrief beschreven besluiten op dit moment al nemen. De instelling waaraan wij het verkennend onderzoek uitbesteden heeft namelijk tijd nodig om te anticiperen op de nieuwe taken. Wachten op de behandeling van de gemeentebegroting 2020 zou tot gevolg hebben dat het team bemoeizorg niet op 1 januari 2020 kan starten met de uitvoering van de wettelijke taken. Dit zal onwenselijke consequenties hebben, waaronder op bestuurlijk vlak.

Om de samenwerking rondom de uitvoering van de taken die wij in Brabant Noordoost-oost gezamenlijk oppakken juridisch te borgen, werken wij momenteel een centrumregeling uit. Deze regeling zullen wij naar verwachting eind 2019, uiterlijk begin 2020 voor toestemming aan uw raad voorleggen.

Bijlagen

1. Plan van aanpak implementatie Wvggz Brabant Noordoost-oost
2. Voorstel uitbesteding verkennend onderzoek